Kulttuuripoliittinen selonteko

Asiantuntijalausunto, sivistysvaliokunta
Matti Numminen, 28.2.2025

Avate

Käsikirjoittajien, näyttelijöiden ja ohjaajien tekijänoikeusjärjestö

- Avate on perustettu vuonna 2019, lokakuusta 2022 alkaen yksi kokoaikainen työntekijä
- Jäsenjärjestöt
  - Näyttelijäliitto
  - Suomen elokuvaohjaajaliitto
  - Suomen näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat ry
- Jäsenjärjestöillä on yhteensä 2 800 jäsentä ja yli 3 000 valtakirjaa tekijänoikeuksien hallinnoimiseksi.
- Rahoitus koostuu jäsenmaksutuotoista, yksityisen kopioinnin hyvityksen välillisistä varoista ja hankerahoituksista.

Avate

1. Kulttuurin perusta tulevaisuuskestäväksi
2. Kulttuurin tekijät avainasemassa
3. Pitkäjänteistä ja monialaista kulttuuripolitiikkaa
4. Uudistumisen, kestävyyden ja kasvun mahdollistaminen
5. Yhteistyön ja osallisuuden voima
6. Yhteinen linja politiikassa
7. Kulttuurin kukoistava toimintaympäristö
8. Kansainvälistyvä kulttuuri
9. Lisää luovuutta: kulttuuri yhteiskunnallisena ja taloudellisena muutosvoimana

Avate

Digitaalinen murros on muuttanut av-alan toimintamalleja globaalisti

- Alan rakenteet eivät ole päivittyneet uusien toimintamallien myötä
  - Sopimusehdot heikkenevät ja oikeuksien luovutus laajenee, aineettoman pääoman taloudellinen hyöty ei ole enää tekijöitä
- Directors UK:n kyselytutkimus osoittaa (n=592), että 40 % ohjaajista kokee neuvotteluasemansa huonontuneen viimeisen viiden vuoden aikana
  - Tutkimuksen mukaan, jopa 61 % brittiläisistä ohjaajista ei ole varma mitä oikeuksia luovuttaa tuotantoyhtiöille
  - 22 % heistä ei ole varma, ovatko he luovuttaneet oikeudet kertamaksulla

Avate



Näyttelijät Iikka Forss, Satu Tuuli Karhu, Pihla Viitala ja Sampo Sarkola kertovat Ylelle, miten audiovisuaalisen alan ahdinko näkyy heidän töissään. Kuva: Yle

Työelämä

Tunnetut näyttelijät töitä vailla

Hetki sitten puhuttiin tv-sarjojen nousukiidosta. Sitten kupla puhkesi. Moni näyttelijä on nyt ilman töitä. Osa harkitsee vaihtavansa alaa.

20.2. 9:00

Oscar-ehdokkuuksia kahmineen elokuvan ohjaaja ei tienaa työllään mitään, ja siitä pitäisi olla todella huolissaan

Kommentti | Kymmenen Oscar-ehdokkaan elokuvan ohjannut Brady Corbet sanoo, että menestyneet elokuvantekijät ovat talousvaikeuksissa.

Tilaajille



Eleonoora Riihinen

Näyttelijänä julkisuuteen tullut Brady Corbet on avannut sanaisen arkkunsa siitä, miten vaikeaa on tulla toimeen pienen budjetin elokuvien ohjaajana. Kuva: Mario Anzuoni / Reuters

Kuuntele juttu

Eleonoora Riihinen HS
24.2. 10:30

Lue tiivistelmä

- Taiteellisesti menestyneet elokuvantekijät ovat talousvaikeuksissa, sanoo Brutalist-elokuvan ohjaaja Brady Corbet.
- Hän ei ole saanut rahaa viimeisimmistä elokuvistaan

Näytä lisää

Avate

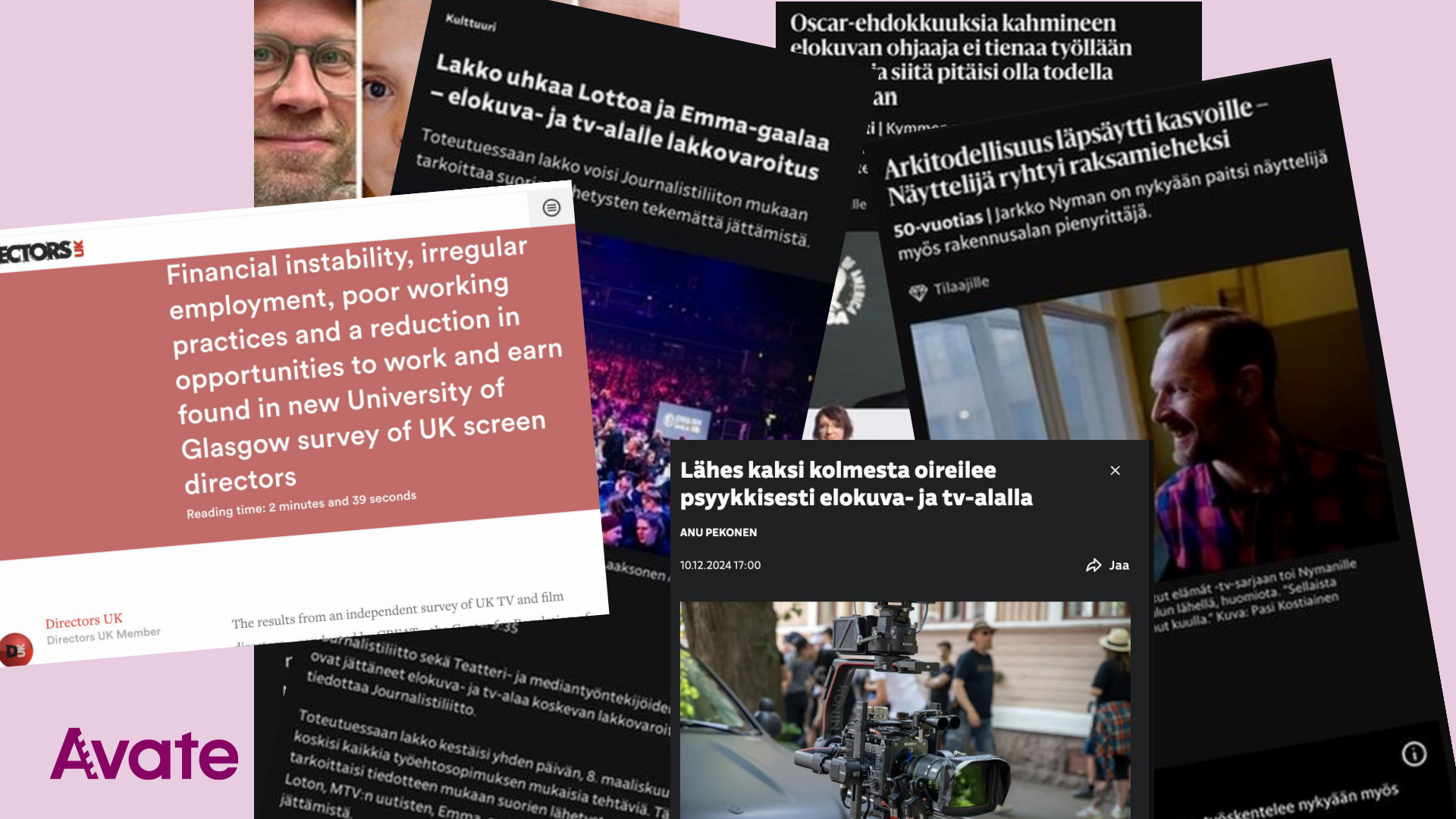
Kulttuuri
Lakko uhkaa Lottoa ja Emma-gaalaa – elokuva- ja tv-alalle lakkovaroitus
Toteutuessaan lakko voisi Journalistiliiton mukaan
Oscar-ehdokkuuksia kahmineen elokuvan ohjaaja ei tienaa työllään
Arkitodellisuus läpsäytti kasvoille – Näyttelijä ryhtyi raksamieheksi
50-vuotias | Jarkko Nyman on nykyään paitsi näyttelijä myös rakennusalan pienyrittäjä.
Tilaajille
Financial instability, irregular employment, poor working practices and a reduction in opportunities to work and earn found in new University of Glasgow survey of UK screen directors
Reading time: 2 minutes and 39 seconds
Directors UK
Directors UK Member
The results from an independent survey of UK TV and film
Lähes kaksi kolmesta oireilee psyykkisesti elokuva- ja tv-alalla
ANU PEKONEN
10.12.2024 17:00
Jaa
Avate

Ilman tekijöitä ei ole sisältöjä ja ilman kiinnostavia sisältöjä ei ole kasvua

Avate

Wolt-johto rikastumassa entisestään: Kannustimien arvo turposi jo 1,5 miljardiin dollariin

Wolt | Woltin toimitusjohtaja Miki Kuusi paljastaa, että yhtiö meinattiin myydä kahdesti lähes polkuhintaan. "Olimme hyvin lähellä myymistä", hän sanoo.

Tilaajille



Woltin myyntiin liittyvien kannustinpalkkioiden arvo on kolminkertaistunut. Kuvassa Woltin toimitusjohtaja Miki Kuusi ja Doordashin toimitusjohtaja Tony Xu vuoden 2021 Slushissa. Kuva: Sami Kero / HS

Kuuntele juttu

Juha-Pekka Raeste HS
24.2. 15:58 | Päivitetty 24.2. 16:58

LÄHETTIYHTIÖ Woltin toimitusjohtajan **Miki Kuusen**, muun johdon ja useiden työntekijöiden kannustinpalkkiopaketin arvo on turvonnut jo noin 1,5 miljardiin euroon.

Woltin myynnistä yhdysvaltalaiselle Doordashille kerrottiin marraskuussa 2021. Kauppasopimuksen yhteydessä tehtiin osakekannustinohjelma, jolla Woltin johtohenkilöt ja työntekijät haluttiin sitouttaa jatkamaan työtään Doordashilla.

Doordash pani Woltin kannustinjärjestelmässä mukana olevien työntekijöiden osakepalkkioita varten syrjään osakkeita 500 miljoonan euron arvosta.

Kannustinjärjestelmä oli sovittu neljvuotiseksi, niin että joka vuosi siitä

Luetuimmat

1. **HS Washingtonissa** | "Trump on kimpassa Putinin kanssa" – Näin amerikkalaiset kommentoivat Euroopan hylkäämistä
2. **Terveydenhuolto** | Helsinkiläismies kävi yksityislääkärissä kuumeen takia ja tyrmistyi – Hinta selvisi tiskillä jälkikäteen
   Tilaajille
3. **Britannia** | Matkustaminen Britanniaan vaikeutuu – Toimi näin ennen matkaa
4. **Verot** | KPMG:n selitys "massimuijien" yhteydessä asettuu erikoiseen valoon, yrittäjä

Oscar-ehdokkuuksia kahmineen elokuvan ohjaaja ei tienaa työllään mitään, ja siitä pitäisi olla todella huolissaan

Kommentti | Kymmenen Oscar-ehdokkaan elokuvan ohjannut Brady Corbet sanoo, että menestyneet elokuvantekijät ovat talousvaikeuksissa.

Tilaajille



Näyttelijänä julkisuuteen tullut Brady Corbet on avannut sanaisen arkkunsa siitä, miten vaikeaa on tulla toimeen pienen budjetin elokuvien ohjaajana. Kuva: Mario Anzuoni / Reuters

Kuuntele juttu

Eleonoora Riihinen HS
24.2. 10:30

Lue tiivistelmä

- Taiteellisesti menestyneet elokuvantekijät ovat talousvaikeuksissa, sanoo Brutalist-elokuvan ohjaaja Brady Corbet.
- Hän ei ole saanut rahaa viimeisimmistä elokuvistaan.

Näytä lisää

GLAMOURIN täytemen mieikuvani Hollywoodin

Avate

Ilman tekijöitä ei ole sisältöjä ja ilman kiinnostavia sisältöjä ei ole kasvua

- Av-alan sisällön arvoketju saa alkunsa luovista tekijöistä
  - Ilman heidän luomaa aineetonta pääomaa ei ole av-alan liiketoimintaa
- Olemassa olevat rakenteet eivät tue reilua ja kestävää sopimista
  - Kertamaksu ja kertakaikkinen oikeuksien luovutus on pääsääntönä
    - DSM-direktiivin mukaan kertamaksu ei saisi olla pääsääntönä asianmukaisia ja oikeasuhtaisia korvauksia maksettaessa
  - Tekijät neuvottelevat itse tekijänoikeuksistaan valinnaisella osaamisella ja tietämyksellä

Avate

Kollegat Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa saavat asianmukaiset ja oikeasuhtaiset tekijänoikeuskorvaukset

- Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa suurin osa tekijänoikeuskorvauksista on yhteishallinnoituja
  - Korvaukset ovat siis automaattisesti asianmukaisia ja oikeasuhtaisia
  - Teosten käyttö raportoidaan, koska korvaukset perustuvat teosten hyödyntämisen laajuuteen
- Suomessa käsikirjoittajilla, näyttelijöillä ja ohjaajilla ei ole vastaavaa taloudellista varmuutta omasta elinkeinostaan. Omaan luovaan työhön keskittyminen on mahdollista harvoille
- Lainsäätäjän tulisi selkeämmin ohjata ja kannustaa tekijänoikeuksien kollektiiviseen sopimiseen

Avate

Avate

Kiitos!

Matti Numminen
050 467 0276
matti.numminen@avate.fi
Avate Audiovisuaalisen alan tekijät ry